

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg

datum

25 april 2013

onderwerp

Accreditatierapport en -besluit
(000842)

bijlage

1

1 Inleiding

Bij brief van 25 september 2012 heeft het instellingsbestuur van de Provinciale Hogeschool Limburg te Hasselt een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement (professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 25 september 2012 en ontvankelijk verklaard op 31 oktober 2012.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Bart Valgaeren, (deskundige marketing en logistiek);

Leden:

- Romain Hulpia, (onderwijsdeskundige);
- Frank Couffez, (deskundige accountancy-fiscaliteit financie- en verzekeringswezen en rechtspraktijk);
- Ilse Van Hoeck, (deskundige rechtspraktijk).

Secretaris:

- Chris Peeters.

De erkenningscommissie stelt vast dat er geen kandidaat-studentlid in de deelcommissie is opgenomen. Aangezien de 'Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA' uitdrukkelijk stipuleert: *'Indien om praktische redenen geen student wordt gevonden die voldoet aan de criteria en bereid is deel te nemen aan de visitatie kan de betreffende visitatiecommissie wel functioneren en haar taak uitvoeren'*, meent de Erkeningscommissie dat het voorstel mbt het panel toch te kunnen bekrachtigen.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 8, 9 en 10 november 2010. Het visitatierapport dateert van 11 september 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie apprecieert de keuze van de vijf afstudeerrichtingen, die een weerspiegeling zijn van de differentiatie op de werkvloer. Voor elk van de afstudeerrichtingen werd, al dan niet op basis van bestaande beroepsprofielen, een competentieprofiel/opleidingsprofiel opgesteld. De commissie stelt vast dat de algemene beroepsgerichte competenties, zoals verwoord in het Structuurdecreet, terug te vinden zijn in de competentieprofielen van elk van de afstudeerrichtingen. Bovendien heeft de opleiding de competenties getoetst aan het Vlaams Kwalificatiekader. Zij toont in het zelfevaluatie-rapport aan dat het niveau van de opleiding aansluit bij niveau zes van dat referentie-instrument (professionele bachelor). De afstudeerrichtingen sluiten aan bij verschillende beroepsprofielen en functies die in het bedrijfsleven voorkomen, zoals accountant, boekhouder, creditcontroller, schadebeheerder, expediteur, planner, juridisch medewerker enzovoort. De opleiding hanteert voor elk van de vijf afstudeerrichtingen een eigen competentieprofiel, dat zij heeft afgetoetst aan de domeinspecifieke referentiekaders die zowel voor het geheel van de opleiding als voor de afstudeerrichtingen associatieoverschrijdend zijn opgesteld. De commissie kon een aantal documenten inzien waaruit blijkt dat de opleiding een benchmarking heeft gedaan met andere hogescholen in Vlaanderen. Het is wenselijk in de toekomst een benchmarking te doen met buitenlandse instellingen, voor zover de vergelijking van doelstellingen en structuren zinvol is.

Programma

De commissie oordeelt dat de inhoud van de opleidingsonderdelen voor alle afstudeerrichtingen grosso modo aansluit bij de verschillende specialisatiegebieden. De praktijkgerichtheid van de opleiding en vakoverschrijdende elementen komen tot uiting in het groeiende aandeel van opdrachten en projectwerk over de trajectschijven heen. In de studiegids wordt de koppeling zichtbaar tussen de competenties en de opleidingsonderdelen. De commissie stelde vast dat nogal wat competenties slechts eenmaal worden nagestreefd (bijvoorbeeld bij Accountancy en Fiscaliteit (AFI)). Zij vraagt aandacht voor de sturing en de bewaking van de competenties over de opleidingsonderdelen heen.

Pagina 3 van 10 De commissie stelt vast dat het cursusmateriaal op het niveau staat van een professionele bacheloropleiding. De meeste cursussen zijn geactualiseerd en gestoffeerd met voldoende oefeningen die een weerspiegeling zijn van de realiteit van het bedrijfsleven. Het eindwerk is een werkstuk gebaseerd op de stage en wordt daarom 'stagerapport' genoemd. Het stagerapport, ter waarde van drie studiepunten, geeft een weerslag van de stageactiviteiten en gaat dieper in op een onderwerp dat betrekking heeft op de activiteiten tijdens de stage.

De commissie stelt vast dat het programma gradueel is opgebouwd, in de zin dat de opleidingsonderdelen van de eerste trajectschijf een inleidend karakter hebben, die van de tweede trajectschijf een verdiepend en die van de derde trajectschijf een specialiserend. Met haar keuze voor vijf duidelijk afzonderlijke afstudeerrichtingen wil de opleiding bewust aansluiten bij de latere tewerkstellingssectoren. De commissie stelt echter dat ook in de realiteit van het bedrijfsleven vele crossovers tussen bedrijfssectoren bestaan. De studenten zijn daarom volgens haar gebaat bij een meer interdisciplinaire aanpak over de afstudeerrichtingen heen.

De professioneel gerichte bacheloropleiding bestaat uit drie studie jaren van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten.

De commissie apprecieert de inspanningen die de opleiding de voorbije academiejaren heeft geleverd om een betrouwbaar systeem van studiemeting op te zetten. Volgens de studenten is de opleiding studeerbaar. Zij ervaren dat de opleiding een aantal acties onderneemt om het les- en leercomfort te verbeteren.

De commissie besluit dat de opleiding interessante initiatieven neemt om het competentie- en praktijkgerichte onderwijs vorm te geven. Zij vindt het belangrijk dat naast de gebruikte werkvormen (werkcollege en geïntegreerd project) ook andere werkvormen worden ingezet, rekening houdend met de financiële en didactische mogelijkheden en de studentkenmerken. Wat het schriftelijke studiemateriaal betreft, merkt de commissie op dat de ECTS-fiche meestal niet in het cursusmateriaal is opgenomen, en dat de studeerbaarheid kan worden verhoogd door een verbetering van de lay-out.

De beoordeling van de 'gewone' opleidingsonderdelen gebeurt door de betrokken lector. De commissie kon de examenvragen inkijken. Zij bestaan uit kennis-, inziichts- en toepassingsvragen. Zij toetsen op een evenwichtige manier de inhoud van de opleidingsonderdelen en staan op het niveau van een professionele bachelor. De klassieke (schriftelijke en mondelinge) examenvorm komt, volgens de informatie tijdens de gesprekken, nog frequent voor (75 procent). Daarnaast hanteert de opleiding in het kader van de permanente bewaking van de competentieontwikkeling in toenemende mate permanente evaluatie onder de vorm van een test, de beoordeling van een individuele opdracht, van een presentatie of van een groepswork. De commissie merkt dat er verschillende aanzetten zijn in de richting van competentiegericht evalueren. Een formeel toetsbeleid ontbreekt momenteel nog.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bacheloropleiding. De commissie constateert dat de opleiding op basis van de instroomgegevens (wellicht) een aantal correcte analyses maakt. Zij reageert hierop sterk ad rem. Een algemeen instroombeleid met streefcijfers en een strategie op lange termijn

Pagina 4 van 10 met betrekking tot de te voeren rekruteringspolitiek en een beleid ten aanzien van de gedifferentieerde instroom, ontbreken vooralsnog.

Inzet van personeel

De commissie stelt vast dat de opleiding beschikt over een dynamisch en gemotiveerd personeelsteam. De personeelsleden beschouwen het globale personeelskorps van de opleiding en de verschillende vakgroepen als onderdelen van een lerende organisatie die nog verder moet ontwikkelen.

De commissie stelt vast dat praktisch alle lectoren beschikken over een masterdiploma. Een aantal onder hen heeft professionele ervaring in het bedrijfsleven. Dit komt het sterkst tot uiting in de afstudeerrichting Rechtspraak (REP), waar zeven van de twaalf juristen een advocatenpraktijk hebben; drie hadden voorheen een praktijk. De afstudeerrichtingen Logistiek Management (LOG) en Marketing (MAR) staan sterk op het vlak van projectmatig wetenschappelijk onderzoek en dienstverlening.

De student-lectorratio bedraagt 19,72. De opleiding zegt er in de meeste gevallen in te slagen grote studentengroepen voor practica op te splitsen, ondanks de krappe personeelsbezetting.

Voorzieningen

De commissie mist de aanwezigheid van een specifiek taallaboratorium en van aparte ruimtes of individuele bureaus waar de lectoren en studenten gesprekken van vertrouwelijke aard kunnen voeren. Op elke verdieping is in de centrale overkoepeling een vrije werkruimte voor de studenten voorzien. De bibliotheekcollectie bevat relevante en actuele boeken, naslagwerken en tijdschriften voor de verschillende afstudeerrichtingen. De commissie is onder de indruk van de inspanningen die de hogeschool doet voor de uitbouw van de digitale bibliotheek.

De commissie apprecieert de integrale aanpak van de studiebegeleiding, met een eerstelijnsbegeleiding op het niveau van opleiding en departement, een tweedelijnsbegeleiding door de dienst Onderwijs en een gespecialiseerde derdelijnsbegeleiding.

Interne kwaliteitszorg

De commissie stelt vast dat de hogeschooldiensten een duidelijke visie hebben op de ontwikkeling van kwaliteitszorg en interessante initiatieven nemen, maar ziet verbetermogelijkheden op het vlak van de afstemming tussen de visie en de initiatieven van de centrale diensten, en meer in het bijzonder de dienst Onderwijs en de gevisiteerde opleiding.

De commissie stelt per afstudeerrichting verschillende snelheden vast in de aanpak van kwaliteitszorg, en zij kon evenmin een duidelijk opvolgingssysteem voor de verbeteringsacties herkennen. De commissie nam kennis van een aantal geplande verbeteringsprojecten. Zij vormen het K-plan, dat een vervanging is van het vroegere meerjaarlijkse onderwijsontwikkelingsplan. De meeste maatregelen tot verbetering zijn gericht op het onderwijs, maar niet op andere belangrijke processen van een hogeschoolorganisatie. Ook in het overzicht van de indicatoren die de hogeschool voor alle opleidingen wenst te verzamelen, herkent de commissie vooral indicatoren met betrekking tot doorstroomcijfers en examenresultaten (examenmonitor). Tijdens het bezoek stelde de commissie vast dat binnen de hogeschool een proces is opgestart om de opmaak van de verbeteringsplannen te optimaliseren. Hiervoor werd, in overleg met de domeinverantwoordelijken Kwaliteitszorg, een nieuw format opgesteld. De commissie is ervan

Pagina 5 van 10 overtuigd dat de nieuwe aanpak ertoe zal bijdragen dat de verbeteringsacties duidelijker aansluiten bij de realisatie van de doelstellingen.

De commissie stelde verschillende snelheden vast in de aanpak van kwaliteitszorg per afstudeerrichting vast. Daarnaast kon zij geen duidelijk opvolgingssysteem voor de verbeteringsacties herkennen. Het facet maatregelen tot verbetering beoordeelt de commissie daarom met een onvoldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score onvoldoende voor het facet maatregelen tot verbetering.

De studenten worden bij de onderwijskwaliteitszorg betrokken door de jaarlijkse bevraging van de opleidingsonderdelen. Het werkveld kan zijn mening over de kwaliteit van de opleiding geven naar aanleiding van de stage-beoordelingen, of via de persoonlijke contacten die lectoren hebben met bedrijven en beroepsverenigingen. Er is al een alumniwerking aanwezig, maar zij is niet even actief in alle afstudeerrichtingen.

Ondanks het onvoldoende oordeel voor het facet maatregelen tot verbetering is de commissie van mening dat er voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. De commissie maakt een positieve afweging en stelt dat de opleiding voldoende potentieel heeft om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Zij stelt immers vast dat waardevolle initiatieven op opleidingsniveau worden genomen, die echter dienen te worden afgestemd op elkaar en op het hogeschoolbeleid ter zake.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score voldoende voor het onderwerp interne kwaliteitszorg en beoordeelt het onderwerp met een voldoende.

Resultaten

De opleiding beschouwt de stage uitdrukkelijk als het sluitstuk van de opleiding. Tijdens de stage bewijst de student dat de einddoelstellingen van de opleiding, vertaald in de beheersing van competenties, zijn bereikt. Tijdens de gesprekken met het werkveld vernam de commissie dat alle stagebedrijven tevreden tot zeer tevreden waren over de prestaties van de stagiairs. Dit geldt voor alle afstudeerrichtingen. De commissieleden besluiten op basis van een steekproeflezing van enkele stagerapporten dat de kwaliteit ervan over het algemeen op het niveau van een professionele bachelor staat.

Er is een tendens van steeds lagere slaagcijfers voor de eerste 60 studiepunten. De opleiding verklaart dit vooral door de hogere instroom van TSO/BSO-studenten. Daarnaast is er een stijging van het aantal studenten met een individueel traject in de hele hogeschool, maar die is significant groter in Bedrijfsmanagement, met een uitschieter in MAR. De gemiddelde studieduur bedraagt drie jaar en acht maanden. De diploma-uitstroom met normale studieduur ligt hoger bij ASO-studenten dan bij de anderen en hoger in REP dan in de andere afstudeerrichtingen.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

De NVAO onderschrijft echter wel de volgende *aanbevelingen* van de commissie:

- de commissie vraagt aandacht voor de internationale dimensie in de doelstellingen;
- de commissie adviseert een systematische bewaking van de competenties over de opleidingsonderdelen en afstudeerrichtingen heen door te voeren;

- Pagina 6 van 10
- de commissie moedigt de opleiding aan om de internationale en interculturele dimensie in alle afstudeerrichtingen meer systematisch in het programma aan bod te laten komen;
 - de commissie adviseert om meer interdisciplinariteit tussen de afstudeerrichtingen na te streven;
 - de commissie ondersteunt de opleiding in haar intentie om een toetsbeleidsplan op te stellen, met het oog op een resolute toepassing van competentiegericht toetsing en evalueren;
 - de commissie adviseert om een instroombeleid op lange termijn uit te bouwen;
 - de commissie adviseert om te onderzoeken hoe de aanpak van kwaliteitszorg in de verschillende afstudeerrichtingen op elkaar kan afgestemd worden.
 - de commissie dringt aan om het opvolgingssysteem van de verbeteringsacties te expliciteren.

De NVAO sluit zich verder aan bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	G
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	nvt
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	O
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het bedrijfsmanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Provinciale Hogeschool Limburg goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Hasselt wordt georganiseerd: Accountancy-fiscaliteit, Financie- en verzekeringswezen, Logistiek management, Marketing, Rechtspraak.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 25 april 2013

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 17 april 2013 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een tekstuele aanpassing.

– naam instelling	Provinciale Hogeschool Limburg
– adres instelling:	Elfde-Liniestraat 24 (Gebouw A) B-3500 HASSELT BELGIE
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in het bedrijfsmanagement
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– afstudeerrichtingen:	Accountancy-fiscaliteit, Financie- en verzekeringswezen, Logistiek management, Marketing, Rechtspraak
– vestiging opleiding	Hasselt
– onderwijstaal	Nederlands